

Kamer stemt in met wetswijziging tegen oneerlijke concurrentie overheden

Datum 14.10.2026
Subjekt MKB-Nederland
Region Netherlands
Kategorie Trade and economy, Self-government, Law

VNO-NCW en MKB-Nederland zijn blij dat de Tweede Kamer gisteren met grote meerderheid heeft ingestemd met de wijziging van de Wet markt en overheid. De ondernemersorganisaties pleiten al jaren voor aanscherping van de wet, die een gelijk speelveld moet creëren wanneer overheden goederen of diensten op de markt brengen. In de praktijk echter concurreren overheden nog altijd op oneerlijke wijze met ondernemers.

Gemeenten die bedrijfsafval inzamelen, een camping of jachthaven openen of cateringdiensten aanbieden, onder de marktprijs en onder het mom van 'algemeen belang'. Het is ondernemers al jaren een doorn in het oog, want het zijn immers geen taken voor overheden. Bedrijven kunnen dit bovendien veel beter. De Wet markt en overheid werkt in de praktijk onvoldoende, voornamelijk vanwege de uitzondering waardoor gemeenten dit soort diensten wel mogen aanbieden als dit het algemeen belang dient. Daar maken gemeenten al jaren veelvuldig gebruik van. Besluiten hiertoe worden echter niet of nauwelijks gemotiveerd, ondernemers hebben slechts beperkte mogelijkheden om hun belangen tijdig naar voren te brengen en een helder overzicht van dit soort besluiten is er vaak niet.

Vijfjaarlijkse consultaties

De wetswijziging die de Tweede Kamer heeft aangenomen, scherpt die uitzondering met betrekking tot het algemeen belang nu aan. Overheden moeten hun besluit zorgvuldig gaan motiveren en belanghebbenden, waaronder ondernemers, tijdig consulteren. Ook vereist de wetswijziging vijfjaarlijkse consultaties over besluiten en een inhoudelijke herbeoordeling wanneer uit die consultatie nieuwe feiten of omstandigheden blijken.

Zwartboek

VNO-NCW en MKB-Nederland zijn zeer positief over de wijziging. Zij hebben zich daar jaren voor ingezet. Tien jaar geleden al presenteerden zij een zwartboek met tal van voorbeelden van oneerlijke concurrentie door de overheid. Voor ondernemers betekent de wetswijziging vooral meer transparantie en mogelijkheden om invloed uit te oefenen wanneer een overheid een marktactiviteit start of voortzet. Zij moeten eerder worden betrokken bij de voorbereiding van een besluit in het kader van het algemeen belang en krijgen een duidelijker moment om gewijzigde marktomstandigheden, concurrentievervalsing en alternatieven aan de orde te stellen. De vijfjaarlijkse consultatie biedt een belangrijk aangrijpingspunt, maar leidt niet automatisch tot beëindiging van een algemeen belangbesluit. Ondernemers zullen daarom actief moeten onderbouwen welke feiten of omstandigheden zijn gewijzigd en welke gevolgen de overheidsactiviteit heeft voor de markt.

Landelijk register

Goed is verder dat ondernemers straks niet langer actief meerdere websites hoeven te monitoren om besluiten met betrekking tot het algemeen belang in de gaten te houden. Door de Wet elektronische publicaties (Wep 2024) en de aangenomen motie-Kisteman voor een apart zoekveld en een abonnementsmogelijkheid 'markt & overheid' op www.overheid.nl, is hiervoor feitelijk een landelijk register gerealiseerd. Dit verlicht de regeldruk.

Zelfstandige bestuursorganen

Tijdens het debat in de Kamer hebben meerdere partijen opgebracht dat ondernemers steeds vaker (ook) concurrentie ervaren van zelfstandige bestuursorganen en agentschappen, met name op het terrein van digitale producten en diensten. Vanuit hun publieke taak beschikken deze organisaties vaak over waardevolle data en bieden op basis daarvan producten of diensten aan op de markt. Volgens de huidige uitleg valt dit soort activiteiten echter buiten de reikwijdte van de wet wanneer zij rechtstreeks samenhangen met een wettelijke publieke taak. De minister van EZ heeft toegezegd met ondernemers die oneerlijke concurrentie van dit soort organisaties ervaren in gesprek te gaan en waar relevant dit aan te kaarten bij de verantwoordelijke bewindspersonen. VNO-NCW en MKB-Nederland zetten zich hier ook voor in.

<https://www.mkb.nl/artikelen/kamer-stemt-in-met-wetswijziging-tegen-oneerlijke-concurrentie-overheden>